

VLIZINE

jrg. 13, nr. 10 (oktober 2012)

Hét e-zine met praktische informatie over onderzoek en beleid door en voor Vlaamse mariene wetenschappers.

Deze gratis on line uitgave van het Vlaams Instituut voor de Zee vzw verschijnt maandelijks en wordt verspreid onder alle geïnteresseerden.

V.U.: Jan Mees

Redactie: Jan Seys, Nancy Fockedeey

Reacties naar: jan.seys@vliz.be

Volg VLIZ nu ook op Twitter: [@jmeesvliz](https://twitter.com/jmeesvliz)

Het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ) wil via dit e-zine maandelijks informeren over de eigen activiteiten en die van onderzoeks- en beleidsgroepen in Vlaanderen actief in de mariene en kustgebonden wetenschappen. Alle nuttige informatie van uw kant (zoals vacatures, nieuwe projecten, vraag voor samenwerking, interessante symposia, etc.) wordt graag ingewacht om in het eerstvolgende VLIZINE te worden opgenomen. Dit bericht bereikt u via de VLIZINE rondzendlijst. Om uw abonnement op deze nieuwsbrief te beheren, ga naar [deze link](#). Archieven van dit e-zine zijn raadpleegbaar via deze [link](#).

NIEUW! Vanaf heden kun je de berichten uit de VLIZINE ook dagelijks of wekelijks ontvangen. Ga naar [deze link](#)

1. Kalender

- 1.1. Studiedag over de geschiedenis van onze strijd met de zee: een aanrader!
- 1.2. Bezoek het onderzoeksschip Simon Stevin op 25 november in Brugge
- 1.3. Conferentie 30 jaar na de ondertekening van de 'UN Convention on the Law of the Sea'
- 1.4. North Sea Film Festival in Rotterdam
- 1.5. Ontstaan en uitbouw van de badplaatsen De Panne, Koksijde en Nieuwpoort
- 1.6. "The (old) city and the sea": salongesprekken over Oostende en de zee
- 1.7. 40 jaar "wet op de havenarbeid" onder de loep genomen
- 1.8. Eindconferentie "Living North Sea" over vismigratie zee-rivier

2. Publicaties

- 2.1. Visiedocument op marien biodiversiteitsonderzoek in het Europa van morgen
- 2.2. Nieuwsbrief EU Maritime Affairs and Fisheries
- 2.3. Publicatie verdrongen dorp Valkenisse sluit jarenlang onderzoek af

3. Vacatures, beurzen en fondsen

- 3.1. Secretariaatsmedewerker "Oceans & Lakes" gezocht
- 3.2. Nieuwe call voor MARES-doctoraatsbeurzen
- 3.3. Programmamedewerker luchtopervatie boven zee gezocht
- 3.4. VLIZ North Sea Award 2012 voor innovatief Noordzee-onderzoek
- 3.5. Oproep kandidaten: VLIZ Aanmoedigingsprijzen Mariene Wetenschappen 2012
- 3.6. Milieu Ltd zoekt adviseur marien beleid
- 3.7. Nieuwe Europese call m.b.t. kennisgaring menselijke activiteiten op zee

4. Nieuwe projecten zee- en kustonderzoek

- 4.1. PERSBERICHT: Vlaanderen speelt de hoofdrol in Europees Zee-observatorium
- 4.2. Onderzoek op marien afval en microplastics in de Noordzee

5. Varia

- 5.1. Radioactiviteit in vis voor kust van Fukushima blijft hoog
- 5.2. Kleinere vissen in zee door opwarmend klimaat

1.1. Studiedag over de geschiedenis van onze strijd met de zee: een aanrader!

Wie geïnteresseerd is in de historie van de strijd die in Vlaanderen is gevoerd tegen de zee en het stormgeweld, kan best 13 november 2012 in zijn/haar agenda noteren.

Op die dag is het IODE/VLIZ-InnovOcean auditorium aan de Oostendse Wandelaarkaai het decor voor de studiedag "De kust van nature: 1500 tot 2100". De organisatoren willen in drie hoofdsessies aanzetten tot een brede dialoog over de omgang met de zee. Tijdens het eerste dagdeel nemen de experts Johan Termote, Tim Soens en Dries Tys je mee door de geschiedenis van oude kaarten, superstormen en dijken. In een tweede luik wordt de kustbeschermingsproblematiek bekeken vanuit vier invalshoeken: "de zeedijk", "strandhoofden", "baggeren" en "stuivende duinen". De dag wordt afgesloten met een sofadebat over de toekomst van onze kust(lijn) met vertegenwoordigers van de afdeling Kust, het INBO, RWO, Stad Blankenberge en Toerisme Vlaanderen. Gratis inschrijven kan via onderstaande website.

Link: <http://goo.gl/86nus>

[top]

1.2. Bezoek het onderzoeksschip Simon Stevin op 25 november in Brugge

Op de Dag van de Wetenschap krijg je de unieke kans om het innovatieve ontwerp van het nieuwe Vlaamse onderzoeksschip Simon Steven met eigen ogen te komen aanschouwen. Het schip is vanaf 12u vrij te bezoeken in Brugge (Albertkaai 926, gelegen tussen Groot en Klein Handelsdok). Het nieuwe schip beantwoordt aan de noden van de verscheidene mariene onderzoeksdisciplines, en is uitgerust met alle standaard staalnameapparatuur en met hoogtechnologische sonartechnieken. Een dieselelektrische aandrijving biedt de mogelijkheid om te varen als 'stilste schip van Europa'.

Heb je kinderen tussen 5 en 12 jaar oud, dan kun je je bezoek aan het schip combineren met een deelname aan de kinderuniversiteit (www.kinderuniversiteit.be), die de HoWest in samenwerking met het VLIZ organiseert op hun Campus Sint - Jorisstraat.

Link: http://www.dagvandewetenschap.be/2012/#dagvandewetenschap_ljst.449

[top]

1.3. Conferentie 30 jaar na de ondertekening van de 'UN Convention on the Law of the Sea'

Dertig jaar geleden was het zover en besliste de internationale gemeenschap een soort grondwet voor de wereldzeeën te maken: de zogenaamde United Nations Convention on the Law of the Sea (UNCLOS). Dit feit wordt uitgebreid toegelicht en gevierd aan de Universiteit van Porto van 15 tot 17 november 2012.

De conferentie wordt gezamenlijk georganiseerd door de rechtsfaculteit van de Universiteit van Porto, UPTEC, het Interdisciplinair Centrum voor Marien- en Natuuronderzoek CIIMAR en de Task Group for the Extension of the Continental Shelf (EMEPC). Vier thema's worden uitgediept: (1) de huidige staat van bescherming van het mariene leefmilieu versus andere gebruikers; (2) vooruitblik op mogelijke wijzigingen van UNCLOS in relatie tot marien beschermde gebieden, de afbakening van continentale plats, etc.; (3) uitdagingen voor toekomstig marien onderzoek; (4) modellen van (goed) bestuur.

Link: <http://www.un.org/Depts/los/index.htm>;

[top]

1.4. North Sea Film Festival in Rotterdam

Drie dagen lang (9-10-11 november 2012) kun je er in totaal zo'n 60 onderwaterfilms bewonderen van over de ganse wereld. Plaats van het gebeuren is LantarenVenster te Rotterdam.

Het aanbod is groot en divers. Van kortfilms over de geboorte van een zeedonderpad in de Grevelingen, 52' documentaires met nooit eerder gezien gedrag van de Atlantische blauwvintonijn, tot magische beelden van zeemeerminnen en de tijdens WO II gezonken Duitse Zwarte Zee vloot in de Donau. Er is ook een kinderprogramma en een speciale sessie met 8 films over haaien. Je betaalt 9 EUR per film of 35 EUR per dag (5 films).

Link: <http://www.northseafilmfestival.com/filmbeschrijvingen/>

[top]

1.5. Ontstaan en uitbouw van de badplaatsen De Panne, Koksijde en Nieuwpoort

Wie wil horen hoe een aantal badplaatsen aan de Belgische westkust is ontstaan en uitgebouwd, is op zondag 28 oktober aan het goede adres in het Erfgoedhuis Bachten de Kupe te Oostduinkerke. Historicus Johan Termote komt er een toelichting geven over dit boeiend stuk geschiedenis.

In tegenstelling tot de kustdorpen, die kunnen bogen op een lange geschiedenis, zijn onze badplaatsen vrij recente

creaties uit het eind van de 19de - begin 20ste eeuw. Hun basisplan was het werk van enkele grootgrondbezitters en hun ontwerpers. Zij legden de basislijnen vast volgens hun eigen visie en (financiële) verwachtingen. De uitwerking gebeurde door gereputeerde architecten en landmeters. Juist dit gegeven bepaalde de grote variatie van onze badplaatsen. Bovendien bepaalden deze basisontwerpen ook in belangrijke mate de verdere uitbouw, iets wat tot op vandaag nog voelbaar is.

Toegang voor leden Familiekunde Vlaanderen is gratis, voor niet-leden 2 EUR. Deelname dient bevestigd te worden: stekelorum@telenet.be

Link: <http://www.uitinvlaanderen.be/agenda/e/voordracht-over-het-ontstaan-van-de-badplaatsen-ni/968888e3-1ed5-4f89-9372-034b45a8af07>

[top]

1.6. "The (old) city and the sea": salongesprekken over Oostende en de zee

De release van het boek 'Bridges over Troubled Waters' is de perfecte aanleiding tot een salongesprek over de dringende uitdagingen ten aanzien van de zee en hoe ermee om te gaan. Na een toelichting door een archeoloog, bioloog, ingenieur en een kunstenaar is er tijd voor een constructief debat.

Crosstalks organiseert in 2012 een reeks salongesprekken. Op zaterdag 27 oktober 2012 (20u) kun je op de Oostendse Zeedijk nr 10, terecht voor een interdisciplinair avondje rond hoe om te gaan met de dynamiek van de zee. Inleidingen door prof. Dries Tys (archeoloog VUB), prof Patrick Meire (bioloog, UA), ir Peter De Wolf (ingenieur afdeling Kust) en Maarten Vanden Eynde (kunstenaar - Plastic Reef) worden gevolgd door een debat. Het aantal plaatsen is beperkt.

Link: <http://crosstalks.vub.ac.be/27102012-old-city-and-sea>

[top]

1.7. 40 jaar "wet op de havenarbeid" onder de loep genomen

Op 8 november 2012 organiseert ACTRAMAR, het kenniscentrum voor Transport- en Maritiem Recht van de Universiteit Antwerpen, haar volgende colloquium, rond het thema '40 jaar wet op de havenarbeid'.

Het colloquium mikt op een breed publiek: alle juridische, strategische, operationele en administratieve medewerkers van maritieme en havenbedrijven, overheidsinstellingen, beroepsverenigingen e.a., die bij de problematiek van de havenarbeid betrokken zijn of er interesse in hebben. Er is een sprekerspallet aangetrokken dat enerzijds een overzicht geeft van de juridische inbedding van de havenarbeid, en anderzijds dagelijks met deze problematiek in aanraking komt.

Link: <http://www.ua.ac.be/main.aspx?c=.ACTRAMAR&n=109936>

[top]

1.8. Eindconferentie "Living North Sea" over vismigratie zee-rivier

Op 13-15 november 2012 zal Newcastle-upon-Tyne (UK) het toneel zijn voor de slotconferentie van het Interreg IVB North Sea Program "Living North Sea". Vismigratie bevorderen tussen de Noordzee en omliggende estuaria staat hierbij centraal.

In het kader van dit Interreg IVB project onderzochten 15 partners uit de Noordzeeregio (waaronder het Vlaamse INBO) hoe de natuurlijke migratie van vissoorten die migreren tussen rivier en zee kan worden hersteld. Op dag één is een gratis excursie gepland in het bekken van de Tyne- en Tees estuarium. Op 14 november staat het zoeken naar best practices (verwijderen dammen, vistrappen, nieuwe regels pompgemalen,...) op de agenda en de slotdag zoomt in op typische soorten als zeeforel en paling.

Link: <http://www.livingnorthsea.eu/events/7/>

[top]

2.1. Visiedocument op marien biodiversiteitsonderzoek in het Europa van morgen

In deze nieuwe strategische publicatie van de European Marine Board schetsen prof. Carlo Heip en mede-auteurs waar we vandaag staan en wat er dient te gebeuren om Europa naar een nieuw tijdperk van zeelevenonderzoek te loodsen. Eerste vaststelling is alvast dat, spijs de vooruitgang die is gerealiseerd de afgelopen tien jaar (o.a. met het FP6 MarBEF project en zijn opvolger EuroMarine, en met het Census of Marine Life programma), er nog een heel lange weg te gaan is. Zowel met betrekking tot de status, het functioneren als de interactie met menselijke activiteiten, is er nog heel veel werk aan de winkel.

Als besluit aan dit rapport worden tien onderzoeksprioriteiten en zes strategische aanbevelingen naar voor geschoven. Het integraal rapport kan gedownload worden vanop de website van de European Marine Board.

[top]

2.2. Nieuwsbrief EU Maritime Affairs and Fisheries

Wil je op de hoogte blijven van de activiteiten van de Europese Commissie met betrekking tot maritieme zaken en visserij, dan is deze nieuwsbrief iets voor jou.

Er is behoorlijk wat beweging in Europa rond maritieme zaken en visserijbeleid. De Commissie neemt hier het voortouw met o.a. de aanzet naar een vernieuwd Europees Visserijbeleid. Om de stakeholders de kans te bieden de nieuwste publicaties, calls en initiatieven van nabij te volgen, is nu een nieuwsbrief gelanceerd waarop je kunt inschrijven.

Link: http://ec.europa.eu/information_society/newsroom/cf/mare/newsletter-archive-index.cfm?lang=en

[top]

2.3. Publicatie verdronken dorp Valkenisse sluit jarenlang onderzoek af

Nergens in Noord-West Europa zijn zoveel verdronken dorpen gevonden als in Zeeland. Stichting Cultureel Erfgoed Zeeland presenteert na jarenlang onderzoek een publicatie over Verdronken Valkenisse op Zuid-Beveland, ten zuidoosten van Waarde.

"Valkenisse. Geschiedenis, archeologie en topografie van een verdronken dorp op Zuid-Beveland" ISBN 978-90-9027100-2; 192 pag. Uitgave: AWN – Vereniging van vrijwilligers in de archeologie, Poortugaal i.s.m. SCEZ. Prijs: € 15. Verkooppunten: o.m. AWN (www.awn-archeologie.nl) en SCEZ (www.scez.nl).

Tegelijk met de boekpresentatie wordt de vernieuwde website VerdronkenZeeland.nl gelanceerd.

Link: <http://www.jaarvanhetwater.nl/nieuws/index/?story=17519&newstag&url=%2Fnieuws%2F>

[top]

3.1. Secretariaatsmedewerker "Oceans & Lakes" gezocht

In het kader van het tweejarige, door drie universiteiten (Brussel, Gent, Antwerpen) georganiseerd onderwijsprogramma "Oceans & Lakes", is een aanwervingsprocedure gestart voor een secretariaatsmedewerker (onbepaalde duur).

De opleiding wordt gecoördineerd vanuit Brussel. Vanuit standplaats Vrije Universiteit Brussel zal de kandidaat in nauw overleg treden met de andere universiteiten en met studenten werken in een zeer internationale context. Zeer goede kennis van het Engels is dan ook essentieel. Meer informatie op de VUB-website onder 'Toekomstige werknemers'. Uiterste datum voor indienen kandidatuur: 10 november 2012. Meer info bij Karolien Van Puyvelde (02/629 33 52).

Link: <http://vub.talentfinder.be/nl/vacature/3447/secretariaatsmedewerker-faculteit-wetenschappen/>

[top]

3.2. Nieuwe call voor MARES-doctoraatsbeurzen

MARES is een internationaal doctoraatsprogramma aangeboden door een consortium van 23 partners uit 14 landen, en gecoördineerd door de Gentse universiteit. Een nieuwe call biedt de mogelijkheid aan een drietal Europese onderzoekers om een doctoraatsbeurs te verkrijgen voor een periode van 3 jaar.

MARES kadert in het Erasmus Mundus initiatief. Het geeft onderzoekers de kans om in een internationale context aan een doctoraat te werken binnen de thematiek van "Effecten van de mens op de mariene leefomgeving". Sollicitanten kunnen uiterlijk tot 16 december 2012 intekenen voor de derde call. De lijst aan mogelijke onderwerpen, alsook de te volgen procedure is te vinden op de MARES-website.

Link: www.mares-eu.org

[top]

3.3. Programmamedewerker luchtobservatie boven zee gezocht

De Beheerseenheid van het Mathematisch Model van de Noordzee (BMM) zoekt voor snelle indiensttreding een wetenschappelijk medewerker ter ondersteuning van zijn marien luchtobservatieprogramma.

Heb je al enige ervaring met de zee (ecologisch, maritiem of ander) en een universitair diploma, dan maak je kans straks ingeschakeld te worden in dit boeiende programma. Je zult in teamverband regelmatige vluchten boven zee ondernemen en via teledetectie olievervuiling, menselijke activiteiten en andere interessante fenomenen helpen bestuderen. Er wordt van de kandidaat verwacht dat hij/zij mobiel is en bereid terreinwerk te verrichten met veelvuldige verplaatsingen en onregelmatige uren. Kennis van de tweede landstaal en het Engels is een pluspunt. De arbeidsovereenkomst is van bepaalde duur, met zetel te BMM Brussel. Solliciteren voor 23 november 2012.

[top]

3.4. VLIZ North Sea Award 2012 voor innovatief Noordzee-onderzoek

De VLIZ North Sea Award wordt jaarlijks toegekend aan een onderzoeker of onderzoeksteam die actief is in en verblijft in een land grenzend aan de Noordzee. De prijs bedraagt 1000 EUR en heeft tot doel het wetenschappelijk werk te erkennen en te bekronen dat bijdraagt tot innoverend fundamenteel en toegepast onderzoek m.b.t. structuur, werking en duurzaam beheer van het Noordzee-ecosysteem, met bijzondere aandacht voor de ondiepe kustgebieden en estuaria van de Zuidelijke Bocht en het Kanaal. De bijdragen zijn van postuniversitair of postdoctoraal niveau. Dossiers kunnen ingediend worden tot 30 november 2012.

Link: http://www.vliz.be/NL/Over_het_VLIZ/VLIZ_North_Sea_Award

[top]

3.5. Oproep kandidaten: VLIZ Aanmoedigingsprijzen Mariene Wetenschappen 2012

Ben je ten hoogste twee jaar geleden afgestudeerd als marien wetenschapper aan een Vlaamse universiteit of hogeschool (HOBU lange type)? Ben je fier op je marien- of kustgerelateerd eindwerk? Stel je dan kandidaat voor de VLIZ Aanmoedigingsprijzen Mariene Wetenschappen! Inschrijven kan nog **tot 30 november 2012**.

Link: http://www.vliz.be/NL/Over_het_VLIZ/VLIZ_North_Sea_Award

[top]

3.6. Milieu Ltd zoekt adviseur marien beleid

Het consultingbureau Milieu Ltd, met zetel in Brussel, werkt voornamelijk voor Europese instituten. Zij coördineren o.a. de technische ondersteuning voor de Europese Mariene Strategie en de ondersteuning voor vier mariene conventies: de OSPAR-, de HELCOM-, de Barcelona- en de Bucharestconventie. Ze zijn op zoek naar een adviseur over marien beleid met een marien-wetenschappelijke achtergrond.

Link: <http://www.milieu.be/index.php?page=recruitment>

[top]

3.7. Nieuwe Europese call m.b.t. kennisgaring menselijke activiteiten op zee

In het kader van het pilootproject "New Knowledge for an integrated management of human activities in the sea" is een nieuwe oproep gelanceerd voor projectaanvragen.

Indienen kan uiterlijk tot 19 december. Projectaanvragen die aansluiten bij de kaderrichtlijn Mariene Strategie en diens streven om tegen 2020 een "good environmental status" (GES) te bereiken door de druk van menselijk ingrijpen te verkleinen, aangetoond via monitoring, komen in aanmerking.

Link: http://ec.europa.eu/environment/funding/sea_12.htm

[top]

4.1. PERSBERICHT: Vlaanderen speelt de hoofdrol in Europees Zee-observatorium

De Europese Commissie heeft beslist om het secretariaat van het Europees Mariene Observatie- en Datanetwerk (EMODnet) naast het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ) op de InnovOcean site in Oostende te plaatsen. Met de komst van dit netwerk komt er een einde aan de versnippering en zal een unieke rijkdom aan gegevens op één verzamelplaats beschikbaar worden. ...

Zo zal men onder meer een Europese data-atlas van de zeeën aanmaken. "Op deze manier levert Vlaanderen een belangrijke bijdrage aan de Europa 2020-streefdoelen wat werkgelegenheid, innovatie, onderwijs en het omgaan met de klimaatsverandering betreft", stelt minister van Innovatie Ingrid Lieten.

Link: <http://www.vliz.be/NL/Infoloket/pers>

[top]

4.2. Onderzoek op marien afval en microplastics in de Noordzee

Sinds kort is het Europees Interreg-project MICRO van start gegaan, waarbij het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO) uit Oostende projectleider is. Enkele van de geplande acties zijn het in kaart brengen van plasticvervuiling, de impact en het effect op mariene organismen nagaan en nagaan of microbiële degradatie mogelijk is.

Andere partners in het grens-overschrijdende project zijn het Franse IFREMER (Institut Français de Recherche pour l'Exploitation de la Mer) en de Université de Bretagne Occidentale (UBO), het Nederlandse Deltares en in het Verenigd Koninkrijk werkt CEFAS (Centre for Environment, Fisheries and Aquaculture Science) mee met het project.

Link: <http://www.ilvo.vlaanderen.be/Default.aspx?tabid=6294&articleType=ArticleView&articleId=387&language=nl-NL>

[\[top\]](#)

5.1. Radioactiviteit in vis voor kust van Fukushima blijft hoog

De radioactieve verontreiniging is variabel en daalt achttien maanden na de ramp niet, zo blijkt uit een nieuwe studie.

Link: <http://eoswetenschap.eu/artikel/radioactiviteit-vis-voor-kust-van-fukushima-blijft-hoog>

[\[top\]](#)

5.2. Kleinere vissen in zee door opwarmend klimaat

Het zuurstofgehalte van het zeewater is een van de factoren die de omvang van vissen en ongewervelde zeedieren bepaalt. En laat dit zuurstofgehalte nu net gaan afnemen in een opwarmende oceaan. Visserijbioloog Daniel Pauly en zijn team onderzochten de mogelijke effecten hiervan op de groei van meer dan 600 vissoorten. Vooral de grootste vissensoorten en de vissen in de tropen zullen het moeilijk krijgen met hun groei. De studie voorspelt dat het maximale gewicht van vissen in de Atlantische Oceaan op vijftig jaar tijd zal afnemen met 20 procent.

Cheung et al. (2012). Shrinking of fishes exacerbates impacts of global ocean changes on marine ecosystems. Nature Climate Change, 2012; DOI: 10.1038/nclimate1691

Link: <http://www.sciencedaily.com/releases/2012/09/120930142058.htm>

[\[top\]](#)

DISCLAIMER

VLIZINE heeft als doel informatie te verstrekken. Eventuele standpunten zijn die van de auteurs en stemmen niet noodzakelijk overeen met die van het VLIZ. Het VLIZ is niet verantwoordelijk voor enige schade opgelopen ten gevolge van foutieve of verkeerd geïnterpreteerde informatie in dit e-zine, noch voor de inhoud van websites waarnaar verwezen wordt. Uw adres opgenomen in onze e-zine rondzendlijst wordt niet aan derden doorgegeven zonder uw toestemming en wordt niet gebruikt voor commerciële doeleinden.

COPYRIGHT

Copyright © 2012 Vlaams Instituut voor de Zee. Delen uit dit e-zine mogen in andere publicaties worden overgenomen, maar uitsluitend met bronvermelding. Deze publicatie mag wel in haar geheel ter kennismaking worden doorgestuurd naar derden.

LID WORDEN VAN HET VLIZ KAN

Meer info vindt u op onze website.

WEBSITE

www.vliz.be

Vlaams Instituut voor de Zee

Flanders Marine Institute

VLIZ – InnovOcean site

Wandelaarkaai 7

8400 Oostende

Tel. +32-(0)59-34 21 30

Fax +32-(0)59-34 21 31

<http://www.vliz.be>